

ESCOLA RAMON CASAS
PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE
en revisió

PROJECTE LINGÜÍSTIC

1. JUSTIFICACIÓ

L'educació té com a objectiu preparar els/les alumnes per viure, interactuar i desenvolupar-se en un entorn social i cultural divers, complex, dinàmic i difícil de preveure. Un context que requereix l'assoliment d'unes competències que els permetin viure i participar en societats plurals i complexes i desenvolupar-se amb èxit en qualsevol àmbit personal, social, acadèmic i professional.

Els canvis produïts en els darrers anys en els camps tecnològic, demogràfic, comercial i cultural plantegen reptes nous i impliquen canvis importants des de la perspectiva de l'ensenyament i l'aprenentatge. En canvi, un dels elements més rellevants de la preparació dels alumnes continua sent el domini del LLENGUATGE, l'instrument que ens permet comprendre la realitat, expressar el pensament i les emocions, raonar, crear, transmetre el coneixement i una determinada manera de veure i entendre el món, i relacionar-nos amb els altres. El domini de la competència comunicativa i lingüística, juntament amb les competències de tipus emocional i personal, és fonamental per desenvolupar tasques amb un alt component cognitiu i per activar l'esperit crític, argumentar, negociar i explicar el coneixement als altres i fer-ho en diferents llengües.

Per tant, cal plantejar el domini de la competència comunicativa i lingüística, construïda a partir de la interrelació i de la interacció entre diferents llengües, com un instrument de cognició per a l'accés i per a la creació de coneixement, com un vehicle per actuar en àmbits internacionals i per a la participació digital, i com una estratègia d'inserció sociolaboral i cultural en el món actual.

La LLei 12/2009, del 10 de juliol, d'Educació, en el títol II, estableix el règim lingüístic del sistema educatiu i, a l'article 14, determina que els centres públics i els centres privats sostinguts amb fons públics han d'elaborar, com a part del Projecte Educatiu, un projecte Lingüístic que emmarqui el tractament de les llengües al centre.

Atesa la composició lingüística i cultural de la nostra societat, les necessitats d'internacionalització cultural, acadèmica i econòmica i els resultats de la recerca en el camp de l'aprenentatge de llengües, el nostre sistema educatiu s'orienta cap a un model lingüístic amb un enfocament plurilingüe i intercultural.

El Projecte Lingüístic (PLC) és l'instrument que possibilita que els centres educatius organitzem i gestionem determinats aspectes en referència a l'estat i a l'ús de les llengües al centre i al tractament curricular de les diferents llengües que hi són presents.

El PLC ha de promoure entre tot l'alumnat:

- El respecte cap a totes les llengües.
- La valoració positiva de la diversitat lingüística.
- La importància de l'aprenentatge d'una o més llengües noves.

D'acord amb l'article 97 de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'Educació, els centres exerceixen l'autonomia pedagògica, a partir del marc curricular establert, i en poden concretar els objectius, les competències bàsiques, els continguts, els mètodes pedagògics i els criteris d'avaluació.

Dins d'aquest marc de referència, el Departament d'Educació ha impulsat l'elaboració de diversos documents per al desplegament i concreció de les competències associades a les diferents matèries del currículum.

Pel que fa l'àmbit lingüístic (llengua catalana, llengua castellana i llengua anglesa), les competències es classifiquen en cinc dimensions: comunicació oral, comprensió lectora, expressió escrita, literària i plurilingüe i intercultural.

Les competències de l'àmbit lingüístic fan referència a la utilització del llenguatge com a instrument per interpretar i comprendre la realitat a través de textos orals i escrits, per comunicar-se de forma oral i escrita, i per organitzar i autoregular el

pensament, les emocions i la conducta. Aquestes competències permeten expressar pensaments, emocions, vivències i opinions; emetre judicis crítics i ètics; generar idees i estructurar el coneixement. Això implica tenir capacitat de llegir, escoltar, analitzar, admetre opinions diferents i expressar-se adequadament.

Al final de l'educació primària l'alumnat ha d'haver desenvolupat les competències comunicatives i lingüístiques que facin possible que, tant personalment com socialment, sigui capaç d'actuar i reeixir en el seu entorn i construir els fonaments de la ciutadania i del coneixement, i així poder afrontar els reptes de la societat plural, multilingüe i multicultural.

L'alumnat, en acabar aquesta etapa, ha de ser capaç d'exercir les habilitats de comunicació que li permetin expressar la seva comprensió de la realitat; relacionar-se amb persones de la seva edat i adults de tot arreu; integrar, comprendre, valorar i comunicar els continguts i valors propis de la seva cultura.

Per formar parlants plurilingües i respectuosos envers la interculturalitat, calen l'assoliment de la competència plena en català i en castellà, una actitud positiva vers la diversitat lingüística i el desig d'aprendre altres llengües. El professorat ha de considerar la diferent presència social que aquestes llengües poden tenir, per fer-ne un tractament diferenciat.

El desenvolupament d'aquestes competències no ha de ser exclusiu de l'àrea de llengua sinó que és responsabilitat de totes les àrees. Una part important de l'èxit en aquest treball vindrà, a més, donat per la manera de tractar la llengua vehicular i d'aprenentatge. Cal tenir molt en compte, en la pràctica educativa, la llengua familiar de l'alumne/a, en especial la de l'alumnat nouvingut.

Pel que fa a l'aprenentatge de l'anglès, l'objectiu és saber comunicar-se oralment i per escrit en llengua estrangera. La dimensió de la comunicació oral, vertebrada tota la resta. Aquesta dimensió comprèn la comprensió, l'expressió i la interacció oral. Les tres competències descrites en aquesta dimensió tenen una importància fonamental

en tot el procés d'ensenyament aprenentatge de la llengua estrangera. Entendre i comunicar-se en la nova llengua és el principal objectiu a aconseguir. La resta de dimensions necessiten de la comunicació oral perquè es puguin assolir de forma eficaç.

Per tal d'optimitzar resultats, la comunicació per part del docent ha de ser en la llengua que l'alumnat aprèn. Es promourà, per tant, que la llengua d'ús a l'aula sigui la llengua que s'està aprenent.

Cada alumne/a ha de tenir prou temps i oportunitats dins d'una sessió de classe per parlar la llengua estrangera. El model de classe on la interacció és bàsicament docent-alumne(s) resulta del tot insuficient; les activitats per parelles i en petit grup, on els/les alumnes s'hagin de comunicar entre ells/es amb la supervisió del docent, ajuden a millorar notablement el temps d'ús de la llengua de cada alumne.

El coneixement i l'aprenentatge de diverses llengües per part dels alumnes contribueix al desenvolupament de la competència plurilingüe i intercultural, entesa com la capacitat d'utilitzar les llengües amb finalitats comunicatives i de prendre part en interaccions interculturals. Així s'afavoreix la transferència de coneixement entre llengües i les actituds obertes i de respecte envers la diversitat lingüística pròxima i llunyana.

El Projecte Lingüístic que presentem és un recull dels acords que hem anat elaborant sobre propostes educatives per a l'ensenyament de les llengües i la comunicació, tenint present el context, l'organització del centre i les activitats d'ensenyament-aprenentatge, alhora atenent el marc legal i la línia pedagògica de la nostra escola.

2. NORMATIVA

El Projecte Lingüístic s'ha elaborat en el marc de la normativa legal vigent:

- Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació. Articles 10, 11, 12 i 16.
- Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatiu. Article 5.1.e.
- Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema inclusiu.
- Decret 181/2008, de 9 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments del segon cicle d'Educació Infantil.
- Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'Educació Primària.
- Ordre ENS/164/2016 de 14 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació en l'educació primària.

3. ANÀLISI DEL CONTEXT

L'escola Ramon Casas és una escola pública d'educació infantil i primària, de doble línia, en el districte de Sants-Montjuïc, al barri de la Marina.

Actualment l'escola té 408 alumnes, i hi conviuen alumnes i famílies de 21 nacionalitats diferents amb una gran diversitat sociocultural i econòmica.

La major part de l'alumnat de l'escola és castellanoparlant a la seva llar, per la qual cosa és molt important assegurar que adquireixen un bon domini de la llengua catalana en acabar l'escolaritat.

El claustre està format per un equip de mestres nomenat pel Consorci d'Educació.

L'AMPA hi col·labora organitzant les activitats extraescolars, l'acollida del matí i tarda, el Casal d'estiu i altres activitats per les famílies, amb col·laboració amb l'escola.

L'escola manté una estructura organitzativa, especificada al PEC, que fomenta la participació, el repartiment de tasques i l'atenció als infants i a les famílies.

Amb el propòsit de fomentar el lideratge distribuït, l'escola està reorganitzant els cicles d'infantil, inicial, mitjà i superior, en tres comunitats: la de petits/es, mitjans/es i grans, que funcionaran de manera coordinada. Aquesta nova estructura organitzativa fa més gran la base de treball dels equips docents. Alhora permetrà crear una millor coordinació de l'alumnat amb NESE.

4. OBJECTIUS EN RELACIÓ AMB L'APRENTATGE I ÚS DE LES LLENGÜES

Els objectius a assolir en relació amb l'aprenentatge i ús de les llengües a l'escola es centren en tres eixos estratègics:

- En la construcció d'un projecte educatiu plurilingüe, amb la llengua catalana com a eina vertebradora, dins d'un enfocament de treball globalitzat.
- En l'assoliment de la competència comunicativa lingüística plena en les llengües catalana i castellana, així com un nivell bàsic en llengua anglesa.
- En l'organització i gestió de recursos humans, metodològics i materials per tal de poder dur a terme aquest projecte lingüístic.

4.1. EN RELACIÓ A LA CONSTRUCCIÓ D'UN PROJECTE PLURILINGÜE

L'enfocament plurilingüe posa l'accent en el fet que de la mateixa manera que augmenta l'experiència lingüística d'un individu en el seu context cultural, l'individu no manté aquestes llengües i cultures en compartiments mentals separats estrictament, sino que desenvolupa una competència comunicativa que engloba tot el coneixement i experiència lingüística viscuda i on les llengües apreses s'interrelacionen i interactuen.

La finalitat d'aquesta pràctica educativa és que els infants tinguin la capacitat de poder fer ús del català, el castellà i l'anglès segons la situació comunicativa i/o d'aprenentatge que el requereixi, i que els formi actituds positives envers les diferents manifestacions lingüístiques que compartim a l'escola.

El tractament de les llengües, dins d'aquest marc lingüístic, és el següent:

- La gestió del català, com a llengua vehicular d'aprenentatge i de convivència escolar.

- Les llengües curriculars (català, castellà i anglès), com a canals o vehicles d'aprenentatge i d'adquisició de destreses acadèmiques.
- Les llengües no curriculars que tenen els alumnes des de les de les seves cultures d'origen, si s'escau, com a estratègies complementàries a l'adquisició de nous coneixements lingüístics, com un recurs més d'enriquiment cultural per a la resta de l'alumnat.
- La inclusió d'altres llenguatges de comunicació i expressió com els llenguatges corporal, musical, plàstic, visual, verbal i no verbal... el llenguatge emocional i el llenguatge d'igualtat..., entenent que el llenguatge global inclou tots els sistemes que ens permeten comunicar missatges i idees.

Per això treballem:

1. Adquirir els coneixements lingüístics necessaris per poder millorar la competència lingüística de les diferents llengües d'ús i aprenentatge a l'escola.
2. Crear situacions d'aprenentatge que fomentin la necessitat de fer ús de la competència lingüística, ja sigui en català, castellà o anglès.
3. Saber descobrir allò que és comú entre les llengües d'ús escolar i allò que les diferencien per poder construir bones percepcions i relacions interculturals. Conèixer i valorar la diversitat lingüística i cultural de Catalunya, de l'estat Espanyol, d'Europa i del món.
4. Aplicar habilitats i recursos d'aprenentatge en les llengües curriculars del centre per millorar la seva competència lingüística.
5. Adquirir l'habilitat de canviar de llengua amb eficàcia comunicativa i eficiència estratègica.

4.2. EN RELACIÓ A L'ASSOLIMENT DE LA COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA EN LLENGUA CATALANA I LLENGUA CASTELLANA

Els infants de l'escola Ramon Casas a l'acabar la primària, han de poder tenir les eines lingüístiques que els permetin actuar i realitzar accions fent un bon ús de la comunicació oral i escrita en les llengües catalana i castellana.

Per desenvolupar aquesta competència lingüística, treballem a partir dels objectius del currículum del Departament d'Educació on estan establerts els objectius a assolir:

4.2.1 En relació a la comunicació oral

1. Comprendre textos orals de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i escolars.
2. Produir textos orals de tipologia diversa adequats a la situació comunicativa.
3. Interactuar oralment d'acord amb la situació comunicativa, utilitzant estratègies conversacionals.

4.2.2. En relació a la comprensió lectora

1. Llegir amb fluïdesa per comprendre textos de la vida quotidiana dels mitjans de comunicació i escolars en diferents formats i suports.
2. Aplicar estratègies de comprensió per obtenir informació, interpretar i valorar el contingut d'acord amb la tipologia i la complexitat del text i el propòsit de la lectura.
3. Utilitzar, per comprendre un text, l'estructura i el format de cada gènere textual i el component semàntic de les paraules i de les estructures morfosintàctiques més habituals.
4. Aplicar estratègies de cerca i gestió de la informació per adquirir coneixement propi.

4.2.3. En relació a l'expressió escrita

1. Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa i el destinatari.
2. Produir textos de tipologies diverses amb un lèxic i una estructura que s'adeqüin al tipus de text, a les intencions i al destinatari.
3. Revisar el text per millorar-lo i tenir cura de la seva presentació formal en funció de la situació comunicativa.

4.2.4. En relació a la dimensió literària

1. Llegir fragments i obres i conèixer alguns autors i autores significatius de la literatura catalana, castellana i universal.
2. Crear textos amb recursos literaris per expressar sentiments, realitats i ficcions.

4.3. EN RELACIÓ A L'ASSOLIMENT DE LA COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA EN LLENGUA ANGLESA

Es treballa també l'aprenentatge de la llengua anglesa a partir dels objectius del currículum del Departament d'Educació on hi estableix els objectius a assolir:

4.3.1 En relació a la comunicació oral

1. Obtenir informació bàsica i comprendre textos orals, senzills o adaptats de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i de l'àmbit escolar.
2. Planificar i produir textos orals breus i senzills adequats a la situació comunicativa.

3. Emprar estratègies d'interacció oral d'acord amb la situació comunicativa per iniciar, mantenir i acabar el discurs.

4.3.2. En relació a la comprensió lectora

1. Aplicar estratègies per obtenir informació bàsica i comprendre textos escrits senzills o adaptats de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i de l'àmbit escolar.
2. Interpretar els trets visuals, discursius i lingüístics bàsics d'un text d'estructura clara per comprendre'l.
3. Utilitzar eines de consulta per accedir a la comprensió de textos.

4.3.3. En relació a l'expressió escrita

1. Planificar textos senzills a partir de la identificació dels elements més rellevants de la situació comunicativa.
2. Produir textos senzills amb adequació a la situació comunicativa i amb l'ajut de suports.
3. Revisar el text per millorar-lo en funció de la situació comunicativa amb l'ajut de suports específics.

4.3.4. En relació a la dimensió literària

1. Comprendre i valorar textos literaris senzills, adaptats o autèntics, adequats a l'edat.

2. Reproduir oralment i reescriure textos literaris senzills per gaudir-ne i fomentar el gaudi dels altres.

4.4. EN RELACIÓ A L'ORGANITZACIÓ I GESTIÓ DE RECURSOS

L'escola vetlla perquè l'organització i la gestió de recursos humans, funcionals, metodològics i materials afavoreixin la inclusió educativa de tot l'alumnat i les seves famílies. Les llengües d'ús d'aprenentatge a l'escola són instruments de cohesió.

5. LA LLENGUA ESTRANGERA: ANGLÈS

L'aprenentatge d'aquesta llengua s'inicia a P4. A P4 i P5 la mestra fa servir l'anglès com a llengua vehicular. Els nens i nenes treballen la comprensió oral i s'inicien en l'expressió oral i la pronunciació. S'introdueix contingut lingüístic nou mitjançant activitats lúdiques i dinàmiques com ara contes, cançons, jocs, rimes, representacions i role-plays.

A 1r, 2n i 3r es treballa la comprensió i expressió oral i s'introdueix la comprensió lectora i l'expressió escrita, amb activitats motivadores i lúdiques: jocs, cançons, teatre... L'objectiu és desenvolupar les quatre destreses (reading, writing, listening, speaking) mitjançant activitats que permetin de manera natural l'adquisició de la llengua estrangera.

A 4t, 5è i 6è l'objectiu prioritari és adquirir la competència comunicativa lingüística. Es promou la comunicació real a l'aula, amb un desenvolupament sistemàtic de les destreses lingüístiques orals i escrites. La lectura i una escriptura guiada són molt importants.

Des de P4 fins a 6è es fa un desdoblament setmanal; i al tractar-se d'un grup reduït es pot potenciar més l'expressió oral a partir de jocs, representacions i activitats que faciliten l'ús de la llengua anglesa en contextos reals.

Cada curs s'assisteix a una representació teatral en llengua anglesa i a les colònies s'inclouen activitats en anglès.

En diferents cursos de primària es porta a terme l'Aprenentatge Integrat de continguts i llengua estrangera (AICLE), integrant diferents continguts del currículum en llengua anglesa, sempre que hi hagi els recursos humans disponibles. S'ha realitzat un taller de plàstica en anglès a 1r i 2n i l'assignatura de plàstica en anglès a 4t.

També a l'espai extraescolar, l'AMPA ofereix activitats d'anglès.

6. CRITERIS METODOLÒGICS I ORGANITZATIUS EN RELACIÓ A L'APRENTATGE DE LES LLENGÜES

6.1. LLENGUA DE COMUNICACIÓ I CONVIVÈNCIA

Tal com es preveu en el Projecte Educatiu del centre, l'escola es basa en el domini de la llengua vehicular, el català, per garantir l'equitat i la qualitat educativa, i poder desenvolupar el plurilingüisme de l'alumnat.

El català és, doncs, la llengua utilitzada en la majoria de les activitats acadèmiques i és la llengua de cohesió de totes les persones que treballen a l'escola.

En l'aprenentatge, però, també es fa ús de les altres llengües curriculars en:

- el desenvolupament d'alguns dels projectes de treball globalitzat a l'aula
- algunes activitats específiques d'aprofundiment de funcionament de la llengua

- l'ús d'alguns suports audiovisuals o informàtics que es requereixen per accedir a la informació

El català és també la llengua d'ús habitual a tots els espais del centre, en la relació amb la comunitat educativa i amb tots els estaments socials en general.

6.2. L'APRENTATGE/ENSENYAMENT DE LA LLENGUA

6.2.1. Educació Infantil

Al llarg de l'etapa de l'educació infantil els infants van desenvolupant les seves capacitats.

La capacitat d'aprendre a pensar i la d'aprendre a conviure i habitar el món són bàsiques per desenvolupar la competència plurilingüe.

Des dels 3 anys, els nens i les nenes de l'escola observen, escolten, experimenten, parlen, expressen i comuniquen, interpreten, representen i creen. Totes aquestes accions porten implícita molta comunicació, que es treballa de manera integrada en llengua catalana, la llengua vehicular i d'aprenentatge del centre.

L'aprenentatge de les habilitats en la llengua oral, la consciència fonològica i la lectoescriptura a la nostra escola s'inicia a P3, sota un enfoc constructivista i global de les estructures fonològiques (es treballa la consciència fonològica a partir del nom de l'infant i dels seus companys/es). El tipus de lletra que es fa servir en aquesta etapa és la de pal. A finals de P5 es comença a fer el pas a la lletra lligada. En aquest aprenentatge es respecta molt el nivell maduratiu de cada nen/a.

L'acompanyament de les famílies és important en aquest procés i en la integració de la consciència fonològica.

La llengua estrangera, l'anglès, s'introdueix a P4 fent una sessió setmanal de grup sencer i una sessió quinzenal de mig grup i es treballa d'aquesta manera també a

P5. L'objectiu és familiaritzar aquests infants en l'escolta i l'experimentació d'una llengua estrangera, fent-la servir en situacions comunicatives lúdiques i significatives per a ells.

Activitats d'aprenentatge a educació infantil amb una alta intencionalitat comunicativa

P3	Treball sistemàtic de la llengua	Propostes d'introducció a la lectoescriptura a partir del nom propi. L'aprenen a identificar i a escriure i els serveix com a base per a reconèixer les lletres de l'abecedari.
	Pregrafisme	Propostes de psicomotricitat fina per anar introduint el grafisme dels primers números i les lletres del seu nom. A partir d'activitats manipulatives que comencen a desenvolupar destreses en les mans i que progressivament els ajudarà a fer les representacions tant de lletres com de números.
P4	Treball sistemàtic de la llengua	Propostes de lectoescriptura, centrant-se en els sons vocàlics.
	Pregrafisme i grafisme	Propostes de psicomotricitat fina per anar introduint el grafisme que ha d'acompanyar a l'escriptura.
P5	Treball sistemàtic de la llengua	Propostes de lectoescriptura, centrant-se en l'anàlisi de sons vocàlics i consonàntics i en l'associació so-grafia.
	La notícia	Cada cap de setmana un alumne/a prepara una notícia per explicar-la als companys i

		companyes.
	Grafisme	A final de P5, els nens i les nenes han iniciat el traç de la majoria de les grafies.
P3, P4 i P5	Consciència fonològica	<p>En les rutines de cada dia, passant llista, quin dia és, els nostres noms, dels objectes, dels camps semàntics treballats... i en estones específiques. Amb el treball conjunt bucofonatori. Passant del ritme a la consciència fonològica i fonèmica. Quan es treballa l'escolta activa, es para atenció. Discriminant sons quotidians, sons en paraules, paraules en frases, paraules de pseudoparaules. Adonant-se que dues paraules rimen. Construir una rima senzilla a partir d'una paraula. Discriminant paraules llargues i curtes (comptar síl·labes). Aïllant i manipulant síl·labes inicials i finals. Aïllant i pronunciant el so inicial d'una paraula. Separant la pronunciació dels sons en paraules de dos o tres fonemes. Manipular (afegir, suprimir, substituir) sons inicials i finals de paraules. Dubtant davant de les arbitrietats del pas del so a la grafia. I de qualsevol reflexió sobre la lectoescriptura. Tot escoltant, jugant i parlant. Amb treball cooperatiu i d'ajuda mútua.</p> <p>Es dediquen les sessions en funció de les possibilitats a cada nivell. En estona específica o integrada en el dia dia de la</p>

		classe. Tot promovent la participació de les famílies en moments puntuals.
	El conte	Explicació i representació de contes populars. s'explica un conte popular. Aquesta activitat permet crear situacions d'escolta, d'observació, d'expressió, d'experimentació i d'interrelació grupal.
	La bibliomotxilla	Li donem protagonisme a l'infant que ha tingut la bibliomotxilla durant la setmana. L'alumne/a explica els contes que més li han agradat, ensenya les fotos que s'ha fet durant la setmana...
	Ambients	Als ambients els nens i nenes de diferents edats interactuen i es relacionen entre ells/elles. En funció de l'ambient utilitzaran unes estructures i un vocabulari diferent...
	Música	La cançó, la dansa, el ritme, el llenguatge musical i l'audició són també eines comunicatives pels infants.

6.2.2. Educació Primària

Les sessions de treball globalitzat a la primària permeten avançar amb un entorn d'aprenentatge que promou la connectivitat horitzontal entre les àrees de coneixement.

Aquesta metodologia permet treballar aquestes connexions horitzontals fent ús de les llengües, de les matemàtiques, del coneixement de l'entorn i de l'expressió

artística. Per tant, part del treball lingüístic de l'escola passa pels projectes de treball globalitzat que es plantegen dins de cada grup.

Aquests projectes es treballen en llengua catalana o en llengua castellana, segons la temàtica i la planificació d'aula, de manera que es garanteixi l'ús de les dues llengües en el desenvolupament curricular del curs. La llengua anglesa es fa servir com a recurs per poder accedir a determinades informacions útils pel desenvolupament del centre d'interès del projecte (suports audiovisuals o informàtics, textos adaptats de revistes i llibres de coneixement...)

Treball de la competència lingüística de manera globalitzada

La competència lingüística és una eina indispensable per accedir al coneixement i entendre el món. El desenvolupament d'aquesta competència no ha de ser un afer exclusiu de l'àrea de llengua (catalana, castellana i anglesa), sinó que és responsabilitat de totes les àrees.

Als alumnes els fem competents en la **comprensió de textos orals**, tant en llengua catalana com en llengua castellana, perquè els fem capaços d'escoltar i comprendre informacions orals en situacions comunicatives conegudes de diferents àmbits i amb registres de formalitat diversa, a més de fer-los capaços de desplegar estratègies de comprensió oral per obtenir i integrar la informació i valorar-la.

Activitats que es treballen, segons el nivell o projecte:

- Escoltar contes, documentals, exposicions... i després respondre preguntes de diferents nivells de comprensió.
- Seguir instruccions verbals com escoltar i seguir les normes de classe, interpretar les instruccions d'un joc que explica el/la mestra o un company/a, seguir les instruccions per elaborar una activitat...
- Escolta activa quan un company/a exposa un treball o explica una notícia. Els/Les alumnes han de seleccionar i apuntar allò que creuen important en un qüestionari, apunts...
- Ampliació de vocabulari relacionat amb el centre d'interès...

- Jocs d'identificació d'errors o mentides, de memòria...
- Anticipar el contingut. El/La docent o un/a company/a pot començar una història que ha de continuar amb coherència un/a altre/a company/a.

També són competents en l'**expressió oral**, que suposa que parlin sent capaços d'elaborar i expressar, de forma estructurada i comprensible, fets i coneixements apresos, opinions i sentiments. I han de ser capaços de participar activament i amb interès en situacions comunicatives on intervingui més d'un interlocutor: conferències, diàlegs, converses, entrevistes, debats... sabent exposar el propi punt de vista de manera coherent i formalment adequada, però tenint en compte les idees i els arguments dels altres.

Els processos que es treballen per al desenvolupament de la competència són:

- La planificació del discurs oral, que implica fer veure a l'alumne/a que ha d'analitzar la situació en la qual es dona la comunicació. Fer-lo pensar què en sap d'allò, qué vol transmetre i, si necessita cercar més informació, on pot trobar aquesta informació, pensar com exposarà el contingut, a quin públic va dirigit el seu discurs, quin registre requereix...
- L'organització del discurs, tenint cura que l'infant sàpiga iniciar el tema, conduir-lo, controlar el temps, respectar les normes de cortesia, fer un tancament amb unes conclusions...
- Planificació d'activitats que simulin o recrein situacions comunicatives quotidianes o que sorgeixin en el propi procés d'ensenyament i aprenentatge dels continguts curriculars.

La **comprensió lectora** és la capacitat d'una persona per entendre, valorar i emprar textos escrits, per tal d'assolir objectius personals, desenvolupar el propi coneixement i potenciar-lo, així com també per poder participar en la societat.

El treball globalitzat permet treballar una gran diversitat de textos, i localitzar i obtenir informació en el text treballat, sabent-la integrar i interpretar, i reflexionar-hi i valorar-la.

Des de petits, es dóna significació als textos que es treballen i els llegeixen i interpreten. A l'escola no només s'aprèn a llegir, sinó que el llegir permet aprendre. Això vol dir que es llegeix per adquirir informació, cercar-la i tractar-la, per estudiar, per seguir instruccions, per desenvolupar el pensament... utilitzant suports com els recursos TIC (tractament de textos, bases de dades, taules...) per emmagatzemar, seleccionar i representar la informació.

Per poder comunicar i transferir els coneixements apresos en els seus treballs els fem competents en l'**expressió escrita**.

És important per fomentar aquest procés d'escriptura:

- Fer servir models de textos significatius/ funcionals o propers als alumnes.
- Planificar situacions d'escriptura col·laborativa (mitjançant el treball cooperatiu)
- Modelar les habilitats, les estratègies i els coneixements que es necessiten per ajudar a l'alumne a esdevenir competent com a escriptor/a, planificant, redactant i revisant el text escrit.
- Compartir les produccions elaborades pels alumnes.

Treball sistemàtic de les llengües catalana i castellana

El treball més sistemàtic d'aquestes llengües es fa en les sessions setmanals específiques d'aquesta matèria.

Activitats sistemàtiques en aquest espai setmanal de treball:

- Treball d'ortografia i estructures gramaticals diferencials per assegurar la **correcció a l'escriure**.
- Dictats preparats en català i castellà.
- Activitats d'ampliació/ coneixement de vocabulari.
- A 1r, 2n, 3r i 4t, treball de la competència escrita a l'aula, a partir de models de tipologies textuais diferents. L'organització de l'alumnat és: a 1r i 2n, grups homogenis per nivell d'aprenentatge, a 3r i 4t grups heterogenis, afavorint l'aprenentatge entre iguals i proporcionant models més enriquidors als

alumnes amb més dificultats. En aquests dos nivells, la producció de textos s'ha d'adequar a la situació comunicativa i el destinatari. Es fa un treball previ de planificació, tenint en compte l'estructura del text segons la seva tipologia. També es promou la revisió pautada dels textos (d'acord amb els criteris de correcció) per millorar-los abans de la seva presentació.

- A 5è i 6è, treball d'expressió escrita treballant les diverses tipologies textuais (narració, descripció, argumentació, entrevista, reportatge, etc.) i a través de temes propers als alumnes, motivadors i relacionats amb les temàtiques que treballem a altres àrees per dotar de globalitat i coherència a tots els aprenentatges. L'organització de l'alumnat també és en grups heterogenis, a l'igual que a 3r. El treball d'expressió escrita al ser amb grups més reduïts, permet la revisió dels textos amb mestre i alumne i així aquest pot veure individualment els errors comesos i millorar-los.
- Lectures d'aula comuns, desenvolupant la seva competència lectora i educació literària.

El moment lector diari (30 minuts): és una estona de lectura individual en què l'alumnat gaudeix de l'acte de llegir. La biblioteca d'aula els ofereix llibres de lectura en català, en castellà i algun en anglès que els infants llegeixen a l'aula tranquil·lament.

Es treballa així, una actitud de plaer envers la lectura per tal de formar bons lectors i per fer-los competents en la seva **comprensió lectora**.

També és un moment per treballar la seva **educació literària**. La literatura és una font estètica i cultural, ajuda a comprendre el món que ens envolta i inclou els diversos gèneres: poètics, narratius, teatrals, des dels més tradicionals als més actuals. L'aproximació a les obres literàries facilita el desenvolupament de l'hàbit lector i escriptor, així com el coneixement i vinculació a la llengua i cultura pròpia i dels altres (competència plurilingüe), estimulants la creativitat, l'expressió de sentiments i el sentit crític.

El projecte d'expressió oral, que es porta a terme a tots els cursos d'educació primària, afavoreix en els infants tant l'expressió oral, com la comprensió lectora i el

més important: el gust per aprendre. Es porten a terme activitats com “LA lliga dels llibres” i la lectura col·lectiva d’un llibre a l’aula a 3r i 4t i “El llibre misteriós” i els “Llibres recomanats” a 5è i 6è.

El tractament metodològic de la llengua anglesa és diferent, ja que l’anglès és una llengua estrangera per a la majoria dels nostres alumnes, amb un codi lingüístic diferent a la seva llengua d’ús habitual, però cada vegada més present en el seu dia a dia. Per tant, en la distribució horària dels diferents grups de primària, s’integren les sessions de treball per poder anar estructurant, acompanyats d’una mestra especialista, una bona competència comunicativa en aquesta llengua. Per treballar la competència oral, es desdobla el grup quinzenalment, i en funció dels recursos humans, cada curs s’organitza alguna matèria en llengua anglesa: tallers de plàstica a 1r i 2n, educació artística (visual i plàstica)...

L’escola vetlla perquè la presència de les llengües en el treball curricular s’adeqüi a la normativa vigent del Departament d’Educació.

6.2.3. Procés de la lectoescriptura

L’aprenentatge de la lectoescriptura a l’escola s’inicia als tres anys, quan els nens i nenes accedeixen a l’escola.

És un procés plantejat sota un marc constructivista i global. Per tant no separem l’aprenentatge de la lectura i l’escriptura dels altres aprenentatges, el llegir i l’escriure l’integrem a la vida de l’aula i busquem totes aquelles oportunitats que ens fan que llegir i escriure siguin necessaris.

Als 3 anys, els nens i les nenes treballen el llenguatge escrit a partir del seu nom. Aprenen a identificar-lo, coneixen algunes lletres que conté, inicien una primera relació de les grafies emprades amb el so que representen... Aquest procés inicial, que fa l’alumne/a protagonista del seu aprenentatge, es va ampliant amb la descoberta de les vocals i les consonants. El material escrit que es treballa és rellevant i significatiu per l’alumnat.

A 1r el procés s’intensifica i se sistematitza:

- relacionant grafia i so de tots els fonemes de la llengua
- fent reconeixement de les paraules
- treballant l'estructura de les frases
- relacionant les idees d'un text
- reconeixent l'estructura del text treballat i de les diverses tipologies textuais existents, ja siguin en paper com digitals
- aprenent funcionalitats d'una tipologia textual, emprant estratègies per a la comprensió lectora.

Aquest aprenentatge del saber llegir implica preparar lectors/es que gaudeixin amb la lectura i que puguin utilitzar-la per aprendre. Per això treballem el gust per la lectura amb la bibliopati, l'acompanyament lector (padrins de lectura), la biblioteca d'aula i el moment lector diari a partir de 1r.

Des de l'inici del procés lector es vetlla per la millora de la fluïdesa lectora, fent seguiment de la velocitat lectora i de la correcta expressió (ritme, entonació...)

Per desenvolupar aquesta habilitat:

- es donen bons models lectors (els/les mestres llegeixen diferents textos en veu alta, fan escoltar textos dels mitjans audiovisuals, d'internet...).
- s'ensenya als alumnes a preparar-se les lectures, per tal que n'adquireixin l'hàbit: fer llegir i rellegir, escoltar-se per veure'n els encerts i les mancances, marcar-se en el text aquells aspectes que els fan dubtar, preparar-se la lectura amb un/a company/a...
- es preparen activitats que ajudin a la lectura expressiva, treballant el to de formalitat, les emocions que transmet el text, el volum de la veu per donar intensitat, el joc amb les pauses per crear expectació...

L'expressió escrita, una altra part molt important d'aquest procés lector, els ha de permetre utilitzar l'escriptura com una activitat que els permeti comunicar-se, organitzar-se, aprendre i participar en la societat.

Una part d'aquest procés escriptor es treballa aprofitant totes les situacions d'escriptura que proporcionen les àrees d'aprenentatge, buscant situacions comunicatives properes que puguin generar textos de tipologies diverses.

D'aquesta manera es pot, també, treballar la contextualització del text (lloc, temps, l'emissor i el receptor i la intenció comunicativa), fent ús del registre lingüístic adequat.

També, però, es treballa de manera sistemàtica el text narratiu, ja que a escriure se n'aprèn escrivint, amb bons models, reescrivint i millorant els textos amb observacions i modificacions continuades.

Per això, quan es treballa el text narratiu es demana als alumnes que a partir d'una proposta inicial:

- Planifiquin què volen dir en el text i què volen escriure, com ho diran i qui el llegirà i com a conseqüència si el text serà més formal o més col·loquial (registre).
- Produeixin un text fent ús del lèxic necessari per expressar el contingut amb claredat i precisió, ordenant les frases i els paràgrafs i utilitzant els connectors i la puntuació de forma adient per tal de permetre el desenvolupament coherent de les idees, així com fent ús de les normes ortogràfiques.
- Revisin i millorin el text escrit, posant en pràctica els coneixements ortogràfics i gramaticals que tenen, observant-ne la cohesió, la coherència i la presentació del treball (tenint en compte la lletra, marges, línies rectes i acurades, que les idees siguin fàcils de seguir i ben estructurades. També revisar i mantenir el temps i la persona verbal de manera coherent al llarg de tot el text).

A l'inici del procés escriptor es respecta l'ortografia natural en la producció dels textos escrits. No obstant això, ja des dels inicis del treball d'escriptura a primària es van introduint normes d'ortografia arbitrària.

Al final de l'etapa, l'alumnat ha de tenir eines per escriure amb correcció ortogràfica, tant en llengua catalana com en llengua castellana.

CURS	TIPOLOGIES TEXTUALS	METODOLOGIA
1r	<ul style="list-style-type: none"> ● Text descriptiu: d'un/a mateix/a ● Text narratiu: conte ● Text poètic: rodolins ● Text instructiu: oral 	<p>-Es realitzen quatre grups de català on l'alumnat està distribuït segons els seu nivell.</p> <p>-Les tipologies textuals s'adapten al ritme i al nivell de cada infant segons el grup de català on està adscrit.</p> <p>-Setmanalment es realitza un dictat amb paraules treballades a classe i a casa.</p> <p>-Setmanalment es realitza una feina de cal.ligrafia.</p> <p>-Exposició oral: "El/la nen/a estrella"</p>
2n	<ul style="list-style-type: none"> ● Descripció d'un mateix ● Descripció d'un objecte personal ● Text instructiu: recepta de cuina ● Conte 	<p>-A partir d'una fotografia del nen / nena, es treballa la descripció: trets físics, trets caràcter, gustos i aficions. Estructura i vocabulari.</p> <p>-A partir d'un objecte important per ells/ elles es treballa aquesta descripció. Activitat molt motivadora per la importància de l'objecte per l'infant.</p> <p>-Activitat portada a terme a casa. Des de l'escola es dona un guió i unes pautes per poder treballar. Una vegada feta la part escrita, cada infant fa una exposició oral de la seva recepta.</p> <p>-Activitat realitzada a l'escola durant el segon trimestre .Es realitzen activitats de motivació, vocabulari, estructuració i expressió.</p>

3r	<ul style="list-style-type: none"> ● Qui sóc jo? ● Text descriptiu (persones, animals i objectes) ● Text narratiu (conte, narració d'una sortida, d'un fet...) ● Text poètic ● Text instructiu 	<p>-Mural d'apunts biogràfics i exposició oral</p> <ul style="list-style-type: none"> - Introducció de l'estructura a seguir segons la tipologia textual amb la lectura de models prou motivadors. - Producció de textos de les tipologies acordades seguint una pauta. - Revisió dels textos produïts d'acord amb els criteris de correcció. - Presentació dels textos revisats en diferents formats (manual, processador de textos...) - Correcció dels textos per part del mestre/a amb l'alumne/a present, correcció per parelles, grup-classe... - Lectura en grup de les diferents produccions per part de l'alumnat. - Presentació dels textos a la resta de l'escola: Jocs Florals.
4rt	<ul style="list-style-type: none"> ● Text instructiu: recepta cuina ● El correu electrònic 	<p>-Explicació a la classe de l'estructura i organització per fer aquest tipus de text.</p> <p>-La tasca es realitza a casa, de manera individual, format cartolina, text + imatges.</p> <p>-Posteriorment els alumnes fan exposició oral de cadascuna de les seves receptes.</p> <p>-Iniciació a la redacció d'un correu electrònic.</p> <p>-Explicació sobre un model de les diferents parts del correu electrònic.</p> <p>- Elaboració d'un correu senzill dirigit a un familiar o amic.Esborrany en format paper.</p> <p>-Text definitiu del correu, posada en pràctica a</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ● El conte 	<p>l'ordinador.</p> <p>-Activitat realitzada a l'escola durant el segon trimestre.Es realitzen activitats de motivació, vocabulari, estructuració i expressió.</p> <p>-Aquestes produccions, s'aprofiten per presentar als Jocs Florals de l'escola.</p>
5è	<ul style="list-style-type: none"> ● Text instructiu (regles d'un joc) ● Descripció d'un mateix ● Descripció d'un lloc (important emocionalment pels alumnes) ● La carta <ul style="list-style-type: none"> ● La Narració (Story Cubs, S.Jordi) ● Text argumentatiu ● El reportatge ● La Biografia (d'alguna persona propera) ● L'Entrevista ● Les dones de la meva vida 	<ul style="list-style-type: none"> - Breu introducció del text a treballar de manera oral. - Sempre treball d' esborrany. - Correcció individual del text, mestre-alumne. - Transcripció del text, tenint en compte les esmenes realitzades a la correcció. - Posada en comú dels textos de diferents maneres: llegint-los,compartir-los en un lloc de la classe, passadís ... que estiguin a l'abast de tots i totes... - Fomentar en totes i cadascuna de les sessions el gust per l'escriptura i pel seu poder de comunicació.

	<ul style="list-style-type: none"> • Treball d'investigació del projecte "protegim el planeta", tant en word com en Powerpoint 	
6è	<ul style="list-style-type: none"> • Presentació Power Point : personatge històric • La poesia • Text narratiu • Text descriptiu • La carta 	<ul style="list-style-type: none"> -Exposició oral -Lectura de diversos textos de les tipologies abans esmentades -Reflexió i comprensió dels textos -Producció de diversos textos utilitzant diverses tipologies (en brut) -Posterior: revisió dels textos: mestre i alumne tot seguint els criteris de correcció -Producció del text a net tenint en compte les correccions

6.3. L'APRENTATGE DE LA LLENGUA AMB L'ALUMNAT NOUINGUT

L'escola aplica les estratègies necessàries per tal de facilitar les activitats d'ensenyament-aprenentatge als alumnes nouinguts, tenint en compte les seves llengües familiars i nivell d'escolarització.

L'acollida de l'alumnat nouingut és una de les primeres responsabilitats i objectius de l'escola i dels professionals que hi treballen.

El personal de l'escola, segons els recursos que disposa i les necessitats del moment, crearà les estratègies organitzatives perquè l'alumnat nouvingut pugui sentir-se part de la dinàmica del centre, atenent les seves necessitats emocionals i personals.

A partir d'una avaluació inicial del nivell d'escolarització, del nivell de coneixement de l'alfabet llatí i les mecàniques lectoescriptores, així com les habilitats comunicatives generals, s'elabora, si és necessari, per a cada alumne/a nouvingut/da un Pla Individualitzat que recull les adaptacions, si calen, que li han de permetre assolir una competència lingüística suficient per comunicar-se i accedir a la resta d'àmbits del currículum.

El recurs de l'aula d'acollida (quan hi ha dotació) està destinat als alumnes nouvinguts que s'incorporen al sistema educatiu català en els darrers 24 mesos (o 36 en casos de cultures molt llunyanes) i desconeixen una o les dues llengües oficials.

Aquest recurs és prioritari per als alumnes que s'incorporen a partir del 3r nivell de l'etapa primària.

Un cop superat el període d'atenció a l'aula d'acollida, l'alumne ha de continuar rebent mesures de suport educatiu, si li són necessàries.

6.4. AVALUACIÓ

L'avaluació de l'aprenentatge de l'alumnat és contínua, sistemàtica, globalitzada, integradora i personalitzada. Aquesta és diària i modificable al llarg de tot el curs. Els instruments que s'utilitzen són diversos: l'observació directa, graelles de registre i proves que permeten constatar el seu progrés i fer l'anàlisi de possibles deficiències. S'utilitzen les proves Teberosky, les proves ACL, les proves externes... que ens van donant la informació necessària per anar orientant el nostre treball.

7. RECURSOS I ACCIONS COMPLEMENTÀRIES

7.1. L'acompanyament lector 5è i 1r (padrins de lectura)

Cada curs, els nens i les nenes de cinquè i de primer participen en el projecte "Padrins de lectura". Cada alumne de cinquè té assignat un fillol o fillola de primer i al llarg del curs fan trobades i activitats relacionades amb la lectura.

A partir d'aquest projecte, a més de potenciar l'hàbit lector a l'alumnat, també s'estableixen relacions de col·laboració i de respecte entre els companys i companyes de diferents cursos. A més, es dona un valor afegit a la lectura perquè va acompanyada d'una relació personal.

7.2. Bibliopati

Cada divendres, els nens i les nenes de 6è són els encarregats i encarregades de baixar dos carros amb llibres ubicats a la biblioteca (1 pel pati de les grades – 1r, 2n i 3r - i l'altre pel pati del picnic – 4t, 5è i 6è -). Els nens/es de 6è tenen un "carnet" amb el seu nom. Cada trimestre canvien els encarregats de bibliopati. Aquest recurs permet als nens/es a l'hora del pati i aquells que ho vulguin, gaudir de la lectura de llibres, còmics, revistes... els quals estan adequats a cada cicle.

7.3. Els Jocs Florals

Els Jocs Florals és la festa literària de l'escola, i es celebra el dia de Sant Jordi. Educació Infantil participa amb contes col·lectius, rodolins, petites representacions... per celebrar aquesta diada.

Educació Primària fa un concurs literari per cursos, amb treballs individuals (prosa o poesia) i de creació pròpia.

Cada treball va signat amb un pseudònim d'autor.

De cada classe se seleccionen tres treballs, que són els finalistes i un jurat es reuneix per decidir el guanyador de cada classe i quins treballs seran els que es presentaran als Jocs Florals del Districte.

El dia de Sant Jordi, en un acte festiu, obert a tota la comunitat educativa, es fa el lliurament de premis.

8. LA COMUNICACIÓ INTERNA I LA RELACIÓ AMB L'ENTORN

8.1. Comunicació de l'escola

L'escola vetlla perquè les comunicacions de l'escola es facin utilitzant un llenguatge clar, entenedor, no sexista i no exclouent.

Tots els comunicats es fan mitjançant el correu electrònic.

Els impresos que han de tornar a l'escola omplerts per les famílies, es faciliten en paper.

Els comunicats de caràcter general o de nivells, així com els informes que s'adrecen a les famílies, es formulen en la llengua vehicular del centre.

En el cas de les famílies novingudes es proporciona la informació en entrevistes personalitzades, amb l'ajut de traducció en la llengua d'origen, si escau.

8.2. Entorn

L'entorn és l'eix estratègic clau de l'actuació educativa per aconseguir la continuïtat i la coherència entre les accions dels diferents agents educatius. Per tant, cal treballar i interactuar comunitàriament, promoure la cultura de l'aprenentatge en xarxa, entenent l'aprenentatge comunitari com una metodologia per donar resposta als reptes educatius en les societats actuals.

L'escola projecta una participació cap el barri amb la participació en diferents manifestacions del barri i del districte.

La llengua catalana és, majoritàriament, la llengua emprada en les activitats de projecció exterior.

Aquesta part del Projecte Lingüístic ha estat aprovada pel Consell Escolar de l'escola Ramon Casas a Barcelona el 16 de juliol de 2020 i es publica a la seva seu electrònica per a coneixement del públic en general i de la seva comunitat educativa en particular.